

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/74/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618203433
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618203433.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členov senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. I XXXX/X, N., zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom J.Kráľa 5/A, Lučenec proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava zastúpeným Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, so sídlom Kubániho 16, Bratislava o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec č.k. 6Csp/103/2018-178 zo dňa 5. júna 2019 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č.k. 6Csp/103/2018-178 zo dňa 5. júna 2019 potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím zamietol súd žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500099612 zo dňa 16.01.2015 eventuálne určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a aj neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500099612 zo dňa 16.01.2015. Podanie žaloby odôvodnil žalobca uložením mu tejto povinnosti uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 13Co/146/2018-42 zo dňa 18.06.2018 ako súdom odvolacím, pričom krajský súd vo IV. výroku konkretizoval aj predmet konania vo veci samej, a to určenie platnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov a určenie platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

2. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 13Csp/83/2018 - 184 zo dňa 25.02.2019 bol žalovaný zaviazaný povinnosťou vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.235,06 Eur spolu s príslušenstvom. V odôvodnení uvedeného rozsudku dospel súd k záveru, že v dôsledku nedodržania dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných prejavov vôle je zmluva o úvere neplatná. Súd mal a priori za to, že zmluva nevznikla, pretože absentuje jej písomná forma a tiež preto, že nemá obligatórne náležitosti, a to RPMN, ktorá je uvádzaná v jednotlivých listinách rozdielne t.j. zmätočne, čo má za následok, ako keby uvedená nebola, termín konečnej splatnosti, ktorý je uvedený len v oznámení veriteľa o schválení úveru, a nie v žiadosti, na základe čoho posúdil úver za bezúročný a bezodplatný.

3. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že ak v čase jeho rozhodovania bola už rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 13Csp/83/2018 - 184 zo dňa 25.02.2019 vyriešená otázka platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a tým aj na nej závislej Dohody o zrážkach zo mzdy, nebol daný naliehavý právny záujem na strane žalobcu na podaní určovacej žaloby.

4. Ak napriek tomu, že má žalobca prejudiciálne vyriešenú otázku platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a bezúročnosti a bezodplatnosti úveru žiada, aby súd opätovne vyslovil jej platnosť, resp. neplatnosť, eventuálne bezúročnosť a bezodplatnosť úveru len z dôvodu, že požaduje premietnutie výsledku prejudiciálneho riešenia otázky zmluvy o spotrebiteľskom úvere do výrokovej časti, ide podľa názoru súdu len o účelový spor, ktorým sa nedosiahne žiaden výsledok, ktorý by mal pre žalobcu podstatný význam.

5. K tvrdeniu žalobcu, že ak nebude mať vyslovenú neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo bezúročnosť a bezodplatnosť úveru vo výrokovej časti, nebude sa môcť domáhať primeraného finančného zadosťučinenia súd uviedol, že pre samotné priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa nevyžaduje, aby porušenie povinnosti na strane dodávateľa bolo premietnuté v samotnej výrokovej časti. Žalobca sa úspešne domohol vydania bezdôvodného obohatenia v samostatnom konaní, v ktorom bolo preukázané, že boli porušené jeho práva, čo založilo samotný nárok na ním uplatnené primerané finančné zadosťučinenie.

6. K určeniu neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako akcesorickému záväzkovému vzťahu k Zmluve o spotrebiteľskom úvere v konaní č.k. 13Csp/83/2018 uviedol, že ak bola vyslovená neplatnosť zmluvy o úvere č. 8500099612 ako hlavného záväzkového vzťahu, absolútne neplatnou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ žalobca tvrdil, že nevyslovením neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy nebude nič brániť žalovanému pokračovať v samotných zrážkach súd uviedol, že vzhľadom na závery rozsudku sp.zn. 13Csp/83/2018 nie je možné, aby žalovaný pokračoval vo vykonávaní zrážok zo mzdy, keďže bolo v rozhodnutí ustálené, že žalobca úver preplatil, a teda že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, pričom bol zaviazaný povinnosťou bezdôvodné obohatenie žalobcovi vydať. Žalovanému tak chýba právny titul, na základe ktorého by k takýmto zrážkam mohol pristúpiť, t.j. nemá platnú dohodu o zrážkach, na základe ktorej by toto právo mohol opätovne uplatniť u zamestnávateľa žalobcu, preto žalobu zamietol.

7. Žalobcovi bola povinnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uložená uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13Co/146/2018 zo dňa 18.06.2018, ktorým bolo rozhodnuté v konaní iniciovanom žalobcom proti žalovanému o nariadenie neodkladného opatrenia, preto sa žalobca s poukazom na § 137 písm.d) CSP domáhal určenia neplatnosti zmluvy, eventuálne bezúročnosti úveru s poukazom na § 11 ods.4 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch oprávnene.

8. Právo domáhať sa neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere ako aj určenia bezúročnosti a bezodplatnosti vyplýva z ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. Uvedené zákonné ustanovenie síce spotrebiteľovi umožňuje domáhať sa určovacou žalobou určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, toto právo spotrebiteľa však nemožno vnímať ako právo absolútne a bezvýhradné. Spotrebiteľ nesmie toto právo zneužívať na iniciovanie zjavne samoučelných, nepotrebných a nezmyselných žalôb o určenie neplatnosti resp. bezúročnosti a bezodplatnosti úveru poskytnutého na základe spotrebiteľských zmlúv, ktorými nedôjde k vyriešeniu žiadnych vzťahov medzi účastníkmi sporu, pričom tieto žaloby je možné hodnotiť len ako akademické spory, ktoré sa mŕňajú účelu určovacích žalôb. Súd poukázal aj na to, že nie je možné generálne určiť vo všetkých spotrebiteľských zmluvách existenciu naliehavého právneho záujmu za paušálne danú, rovnako ju nie je možné paušálne vylúčiť bez poznania skutkových okolností prípadu. Existenciu, resp. absenciu naliehavého právneho záujmu je potrebné skúmať vždy vzhľadom na výsledok, ktorý sa má rozhodnutím súdu docieľiť. Súd aj v prípade, ak zákon umožňuje určitej strane podať určovaciu žalobu v určitej otázke, má povinnosť vyhodnotiť ju prejudiciálne, či v konkrétnom prípade nejde práve o otázku zbytočnú a o samoučelnú žalobu, pričom sledovaným účelom je zamedziť žalobám, pri ktorých ide len o akési abstraktné akademické spory, prípadne nič neriešiaci tzv. "spor pre spor", ktorým by sa len zbytočne zahlcovali súdy.

9. Z ustanovenia § 137 písm. c) a d) CSP vyplýva, že strana sporu nemá povinnosť naliehavý právny záujem preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Z uvedeného ustanovenia však nevyplýva, že súd nie je oprávnený skúmať a vyhodnocovať naliehavý právny záujem v nadväznosti na konkrétne špecifické okolnosti prípadu. V zmysle ustálenej judikatúry pri skúmaní naliehavého právneho záujmu súd posúdi, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) nástroj ochrany práv žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po

ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porov. R 17/1972), prípadne tam, kde sa určovacou žalobou predíde žalobe na plnenie (porov. R 24/1995). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (Zo súdnej praxe 40/1996). Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva (porov. Rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/98/2004, 3Cdo/112/2004, 1Cdo/91/2006 ako aj uznesenie NS SR sp.zn. 3Cdo/56/2011).

10. Súd poukázal aj na tú skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 13Csp/83/2018 - 184 zo dňa 25.02.2019 súd ako prejudiciálnu otázku riešil neplatnosť zmluvy o úvere č. 8500099612 ako aj bezúročnosť a bezodplatnosť uvedenej zmluvy, pričom dospel k záveru, že prioritne zmluva nevznikla vzhľadom na to, že nedošlo k dvom obsahovo zhodným písomným prejavom vôle. Zároveň zistil, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, a to ročnú percentuálnu mieru nákladov a termín konečnej splatnosti. Účelom predmetného konania malo byť len premietnutie výsledkov zistených v konaní pod sp.zn. 13Csp/83/2018 do výrokovkej časti.

11. S rozhodnutím súdu sa neuspokojil žalobca a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd jeho žalobu na základe nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení z dôvodu, že žalobca má už vyriešené všetky sporné otázky vo vzťahu so žalovaným, zamietol. Poukázal na tú skutočnosť, že pri určovacej žalobe spotrebiteľa, ktorou sa domáha určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, prípadne bezúročnosti úveru sa preukazovanie naliehavého právneho záujmu nevyžaduje a že žalobca nemá právoplatne vyriešenú otázku platnosti zmluvy, resp. bezúročnosti úveru a platnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Napriek existencii rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 13Csp/83/2018 zo dňa 25.02.2019, ktorým sa rozhodovalo o zaplatení bezdôvodného obohatenia, zo záverov tohto rozhodnutia nevyplýva, že by bola žalobcovi poskytnutá komplexná ochrana.

12. Praktický význam takto postavenej žaloby spočíval v zabránení žalovanému zneužívať stav právnej neistoty ohľadom spornej otázky, a to platnosti či neplatnosti zmluvy, či bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, absencia ktorej je negatívnou skutočnosťou v každom zmluvnom vzťahu. Ďalší dôvod bol ten, že rozhodnutie súdu osobitným výrokom o určení neplatnosti zmluvy, eventuálne bezúročnosti úveru bude slúžiť potrebám praktického života aj tým, že umožní spotrebiteľovi domáhať sa práv priznaných mu Zákonom o ochrane spotrebiteľa v prípade, že úspešne uplatní porušenie svojich práv proti dodávateľovi na súde (právo na primerané finančné zadosťučinenie), ako aj že žalobca v dôsledku pochybenia žalovaného je v súčasnosti vystavený nezanedbateľnému riziku vymáhania neexistujúcej pohľadávky a že sú o ňom vedené nepravdivé údaje v úverovom registri. Pokiaľ je žalobca v niektorom úverovom registri vedený, má to negatívny dopad na jeho osobu voči iným dodávateľom, ktorí majú prístup do registra, pričom úspech žalobcu v prejednávanej veci by mu umožnil dosiahnuť opravenie správnosti v registri podľa § 7 ods.15 zák.č. 129/2010 Z.z.

13. V prejednávanej veci naliehavý právny záujem preukázaný žalobcom tým, že pokiaľ by nedošlo k vysloveniu neplatnosti dohody, žalovanému nebude nič brániť obnoviť proces vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu, nebol.

14. Navyše z výroku o plnení v konaní 13Csp/83/2018 nie je možné dospieť k neexistujúcemu výroku o určení, ak právoplatnosť môže nadobudnúť iba výrok rozhodnutia. Podľa výroku rozhodnutia v uvedenom konaní je žalovaný povinný plniť žalobcovi určitú peňažnú sumu, nevyplýva však z neho výrok o určení určitej právnej skutočnosti, ktoré závery vyvodzovať len z odôvodnenia rozhodnutia nestačí. Podľa názoru žalobcu jedine určovací výrok v rámci rozhodnutia v tejto veci je spôsobilý zabezpečiť žalobcovi komplexnú ochranu pred negatívnymi dôsledkami existujúcej právnej neistoty aj do budúcnosti, čo rozhodnutie vo veci 13Csp/83/2018 nespĺňa. Navrhol preto rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

15. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

16. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a takýto postup nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods.1 a § 219 ods.1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

17. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobu v prejednávanej veci podal žalobca na základe uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica, ktorý rozhodoval ako súd odvolací v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vedenom pod č.k. 13Co/146/2018, ktorým bola dňa 18.06.2018 uložená žalobcovi povinnosť podať proti žalovanému žalobu vo veci samej podľa § 336 CSP o určenie platnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov a o určenie platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

18. Žaloba, ktorou sa žalobca domáha určenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v prejednávanej veci bola súdu doručená dňa 30.07.2018.

19. Okrem tejto žaloby podal žalobca voči žalovanému na súd aj žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.235,06 Eur spolu s príslušenstvom, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 13Csp/83/2018 - 184 dňa 25.02.2019 tak, že súd žalobe vyhovel.

20. V odôvodnení rozsudku č.k. 13Csp/83/2018 - 184 dňa 25.02.2019 súd uviedol, že v dôsledku nedodržania dvoch platných, vzájomných a obsahovo zhodných prejavov vôle je zmluva o úvere neplatná. Súd mal a priori za to, že zmluva nevznikla a že absentuje písomná forma zmluvy, ktorá nemá ani obligatórne náležitosti, a to RPMN, ktorá je uvádzaná v jednotlivých listinách rozdielne t.j. zmätočne, čo má za následok ako keby uvedená nebola, termín konečnej splatnosti, ktorý je uvedený len v oznámení veriteľa o schválení úveru, a nie v žiadosti, na základe čoho by bol úver považovaný za bezúročný a bezodplatný.

21. Žalobca trval na rozhodnutí v prejednávanej veci napriek tomu, že sám poukazoval na konanie č.k. 13Csp/83/2018, v ktorom už bolo vyslovené, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatná a z toho dôvodu ako akcesorický záväzok je neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

22. Naliehavý právny záujem na určení preukazoval tým, že chce dosiahnuť právnu istotu, keďže žalovaný je známy svojimi praktikami s vykonávaním zrážok zo mzdy a pokiaľ bude mať neplatnosť, resp. bezúročnosť a bezodplatnosť vyslovenú vo výrokovej časti rozhodnutia, došlo by k definitívnemu odstráneniu spornosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500099612, na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobcovi úver vo výške 540 Eur.

23. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere preukazoval aj tým, že je potrebné do budúcnosti ustáliť dodávateľsko - spotrebiteľský vzťah a vnieť do neho právnu istotu, nakoľko žalovaný je známy svojimi praktikami najmä vo vzťahu k vykonávaniu zrážok zo mzdy, resp. k uplatňovaniu svojich nárokov na rozhodcovskom súde, pričom v prípade neplatnosti zmluvy o úvere a tomto vyslovení vo výrokovej časti rozsudku by došlo k definitívnemu odstráneniu spornosti obsahu samotnej zmluvy o úvere, resp. aj ďalších vedľajších zmlúv, resp. akcesorických záväzkov.

24. Odvodil ho aj od skutočností, že so žalovaným mal uzatvorených niekoľko zmlúv a zvažuje podanie žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, preto je nevyhnutné, aby mal k dispozícii právoplatný výrok rozsudku, ktorý deklaruje porušenie povinnosti na strane dodávateľa, čo je následne základom pre podanie žaloby.

25. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je podľa žalobcu daný aj spotrebiteľským charakterom sporu, ako aj tým, že v prípade nevyslovenia neplatnosti nič nebude brániť žalovanému, aby oslovil zamestnávateľa s cieľom pokračovať v zrážkach zo mzdy a tým pádom dôjde k neoprávneným zásahom do majetku žalobcu. Nárok na určenie jej neplatnosti vyplýva z § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

26. Neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy sa domáha s poukazom na § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že žalobca má právny záujem na vyslovení neplatnosti tejto dohody v prípade porušenia jeho práv.

27. Podľa § 137 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

29. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného ku dňu 16.01.2015 proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

30. Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

31. Podľa ods.2 cit. ust. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

32. Podľa ods.3 cit. ust. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa ods.4 cit. ust. spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec právne správne posúdil, keď nárok žalobcu na určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, eventuálne bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zamietol. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a len na zdôraznenie jeho správnosti a s prihliadnutím na rozsah dôvodov uvádzaných žalobcom v ním podanom odvolaní odvolací súd uvádza nasledujúce skutočnosti.

35. V konaní nebolo sporné, že určovací žalobu podával žalobca na súd na základe odvolacím súdom mu uloženej povinnosti. Nevyčkal však na rozhodnutie o nej a už v priebehu súdneho konania podal žalobu vo veci samej, o ktorej sa viedlo samostatné konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia v ním uplatnenej sume, v ktorom bol žalobca úspešný.

36. Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením žalobcu vo svojom vyjadrení, že súd mal o určovacej žalobe rozhodnúť samostatným výrokom s poukazom na ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> napriek tomu, že mu iným rozhodnutím z tej istej neplatnej zmluvy priznal právoplatným rozhodnutím peňažné plnenie, pretože žalobca na ochrane svojho subjektívneho práva už kvalifikovaný právny záujem nemohol v čase vyhlásenia rozhodnutia č.k. 13Csp/83/2018 mať. Aj keď vystupuje v prejednávanej veci ako slabšia strana v zmluvnom vzťahu a má zvýšenú ochranu, poskytovať mu súdnu ochranu, keď mu už účinne poskytnutá bola vyššie uvedeným

rozhodnutím, je v rozpore s účelom takýchto žalôb. Pre určovaciu žalobu nie je rozhodujúca otázka, či a kedy vznikne z určovacieho právneho pomeru povinnosť plniť, pokiaľ už povinnosť plniť existuje.

37. V týchto súvislostiach odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie si pred rozhodovaním v konaní č.k. 13Csp/83/2018 o vydanie bezdôvodného obohatenia v prospech žalobcu musel najskôr vyriešiť prejudiciálne otázku, či zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500099612, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver je platným právnym úkonom alebo nie. Keďže súd v uvedenom konaní pri riešení tejto prejudiciálnej otázky dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500099612 je absolútne neplatná, rozhodol aj o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi sumu, o ktorú sa na úkor žalobcu obohatil. Súdom okrem neplatnosti zmluvy o úvere č. 8500099612 riešil ako prejudiciálnu otázku aj bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, čo by bol musel riešiť, aj keby žalobca žiadnu určovaciu žalobu nepodal, pretože mu to ukladá § 295 CSP. Dospel pritom k jednoznačnému záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nevznikla vzhľadom na to, že nedošlo k dvom obsahovo zhodným písomným prejavom vôle a zároveň zistil, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, a to ročnú percentuálnu mieru nákladov a termín konečnej splatnosti, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

38. Ak teda žalobca už v priebehu tohto súdneho konania vedel, že bol v majetkovom spore, ktorý vychádzal z pôvodne uzavretej spotrebiteľskej zmluvy voči žalovanému úspešný a že súd otázku platnosti spotrebiteľskej zmluvy, resp. bezúročnosti a bezodplatnosti úveru poskytnutého na základe neplatnej zmluvy vyriešil, stratila jeho určovacia žaloba akýkoľvek zmysel. Pre rozhodovanie súdu o žalobe na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia pritom nebolo nevyhnutné tak, ako to žalobca v prejednávanej veci tvrdil, disponovať s rozhodnutím, ktorý by obsahoval ním navrhovaný výrok a ani výrok o porušení povinností na strane žalovaného ako dodávateľa.

39. Ak sa žalobca ako strana konania domáhala v prejednávanej veci žalobou určenia, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, ide o žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je podľa § 137 písm. c) CSP. Ak sa zároveň domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500099612 zo dňa 16.01.2015 a Dohody o zrážkach zo mzdy, ide o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Takéto právo domáhať sa neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu ako aj určenia jeho bezúročnosti a bezodplatnosti vyplýva z ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. tak, ako to správne uviedol vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie.

40. Správne uviedol, že existenciu, resp. absenciu naliehavého právneho záujmu je potrebné skúmať vždy vzhľadom na výsledok, ktorý sa má rozhodnutím súdu docieľiť. Naliehavý právny záujem pritom vyhodnocuje súd prejudiciálne. Aj keď z ustanovenia § 137 písm. c) a d) CSP vyplýva, že strana sporu nemá povinnosť naliehavý právny záujem preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, musí súd pri skúmaní naliehavého právneho záujmu posúdiť, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený nástroj ochrany práv žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či sa ňou len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné súdne konanie, a to obvykle na zaplatenie peňažnej sumy. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neisté, prípadne tam, kde sa určovacou žalobou predíde žalobe na plnenie. Správne súd prvej inštancie vychádzal z ustálenej judikatúry k tejto otázke, keď poukázal na to, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva (Rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/98/2004, 3Cdo/112/2004, 1Cdo/91/2006 ako aj uznesenie NS SR sp.zn. 3Cdo/56/2011).

41. Z uvedených dôvodov nemôže byť daný právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere tým, že je potrebné do budúca ustáliť dodávateľsko - spotrebiteľský vzťah a viesť do neho právnú istotu tak, ako to žalobca v konaní tvrdil, a to ani z dôvodu tvrdeného žalobcom, že je žalovaný známy svojimi praktikami najmä vo vzťahu k vykonávaniu zrážok zo mzdy, resp. k uplatňovaniu svojich nárokov na rozhodcovskom súde, pretože pri rozhodovaní o príp. nárokoch žalovaného musí nielen všeobecný súd, ale aj spotrebiteľský rozhodcovský súd ex offio zisťovať vždy a za každých okolností, keďže sa jedná na strane žalobcu v tejto veci o spotrebiteľa, splnenie všetkých Zákonom o spotrebiteľských úveroch stanovených povinností uložených žalovanému ako dodávateľovi služieb vrátane povinností uložených mu Občianskym zákonníkom v § 52 a nasl. a aj predpismi na ochranu spotrebiteľa.

42. Podľa názoru odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, nebol daný právny záujem ani na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pretože žalovanému bráni vo vykonávaní zrážok práve rozhodnutie vydané v konaní č.k. 13Csp/83/2018. Ak by v zrážkach pokračoval, čo je s prihliadnutím na súdom vyslovený názor o absolútnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorom je dohoda o zrážkach ako právny úkon závislá nepravdepodobné, šlo by o neoprávnený zásah do majetku žalobcu. Žalovaný by sa nemohol úspešne domáhať zrážok zo mzdy, keď nemá platnú dohodu o zrážkach, na základe ktorej by toto právo mohol opätovne uplatniť u zamestnávateľa žalobcu.

43. Záverom odvolací súd dopĺňa, že aj keď pri určovacích žalobách, ktoré sa opierajú o zákonné zmocnenie konkrétneho hmotnoprávneho predpisu nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože z takého zákonného zmocnenia priamo vyplýva, kto sa môže domáhať určenia konkrétnej právnej skutočnosti (aktívna legitímácia), musí byť strana, ktorá sa určenia neplatnosti právneho úkonu domáha v čase rozhodovania súdu o jej nároku účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi súdnym rozhodnutím, ktoré je právoplatné peňažné plnenie len z toho dôvodu, že posúdil spotrebiteľskú zmluvu ako absolútne neplatnú, rovnako aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je na nej závislá, pričom sa na uvedené právne úkony hľadí akoby nikdy nevznikli. Navyše naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, aj keď má spotrebiteľský charakter, z § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa nevyplyva. Jediným osobitným predpisom, ktorý má podľa § 137 CSP v jeho písmenách c) a d) na mysli, je pre tento druh žalôb Zákon o spotrebiteľských úveroch.

44. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, preto ho podľa § 387 CSP v celom rozsahu potvrdil.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods.1, § 262 ods.1 a § 255 ods.1 tak, že žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu.

46. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).